

PRZEWŁACZAĆ (12) *vb impf*

e jasne; w inf oba a jasne; w pozostałych formach pierwsze a pochylone.

inf przewłaczać (2). ◇ *praes 1 sg* przewłaczam (4). ◇ [3 *sg* przewłaczam. ◇ 2 *pl* przewłaczacie.] ◇ 3 *pl* przewłaczają (1). ◇ *praet 3 sg m* przewłaczał (2). [f przewłaczała.] ◇ 3 *pl m pers* przewłaczali (2). ◇ [imp 2 *sg* przewłaczaj.] ◇ *con 3 sg m by* przewłaczał (1). ◇ [part *praet act* przewłaczając.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI w.

1. Odkładać na inny termin, opóźniać; protrahere Miech (6) :

przewłaczać czego (1): A coż Bog/ zali nieuwolni wybranych swoich wołających do siebie we dnie y w nocy? A chociażby też gniewu swego przewłaczał nad nimi [longanimus super illos]. (marg) To iest/ chociaż się zda iakoby nie rychło się mścił krzywdy ich. (–) *BibRadz Luc 18/7.*

przewłaczać co (1): Także on [Amurates] przeprowiwszy się przez morze nazwane Hellespontum iako chytry a obłudny dokonanie walki przewłaczał. *MiechGlab 66.*

a. Odraczać czynność prawną (4) :

przewłaczać co (4): iż częstokroć Podkomorzowie albo ich Komornicy przewłaczali granice [tj. sprawy o granice] albo zfolgi niektórzy/ albo za potrzebą iednej strony/ chocia druga niechciała *SarnStat 935;* kędy *de proprio labore* idzie, tam *Vifia* nie idzie, ani ma sędzia *Vizia* sprawy onę przewłaczać dopuścić. *SarnStat 1284, 463. Cf przewłaczać co komu.*

przewłaczać co komu (1): Podkomorzy nie ma przewłaczać roku stronom: wyjąwszyby się zwolili, albo przyczyną do tego była. *SarnStat 463.*

2. Przedłużać trwanie; perpetuare, praelongare Mącz; promicare Calep (4) : Praelongo, Długo czynię/ przewłaczam. *Mącz 318c, 292d; Calep 858b.*

przewłaczać co (1): [y łowa Często na dachu siedząc hukala żalownie, A kwierk swój żalobliwy przewłaczała głośnie. *VergKoch 107.*] *Cf [przewłaczać co czym]; Zwroty.*

[*przewłaczać co czym:* Niemniemy niezczelna Dydo tę noc przewłaczała Rozmowami [noctem sermone trahebat I 748] *VergKoch 32.*]

Zwroty: [»przewłaczać długo [co]«: Proszę cię iednak/ nie przewłaczaj długo pielgrzymowania moiego. *BzowRóż 92 (Linde).*]

»[co] na wiele lat przewłaczać« = *in multos annos extrahunt Modrz (1):* tedyby y to było/ żeby łame strony sprawy swe przed sędzią sprawowały/ a rzecznikowby niepotrzebowaly: ktorzi iednak swemi farbami wielokroć sprawy zatrudniają/ y na wiele lat przewłaczaią. *ModrzBaz 95v.*

[»życot przewłaczać«: Iuz od dawnego czasu swój życot znędzniony/ Przewłaczam niepotrzebnie od bogów wzgardzony. *VergKoch 57 (Linde).*]

a. [Trwać długo [w czym]: w gnuśności y pieźczoście/ ieden na drugiego patrząc/ przewłaczacie *BusLic 39v.*]

3. Opóźniać się, zwlekać (2) : Cunctor – Bawie sizie, przewłaczam. *Calep 277a.*

[*cum inf:* Ale ielżie wżytkiego zaniedba tak sobie myślący: Oy przewłaczać Pan przyść/ y dla tego pocznie drugą czeladkę trapić *GilPos 10v.*]

Zwrot: »długo przewłaczać« (1): Ale syn długo przewłaczał/ zaczynam w tej tesknoci/ Niemogła się wcielfzyć z jego obecności *SiebRozmyśl B.*

4. [*Przemieszczać łodzie ciągnąc je lądem [co na czym przez co]: Są też Kazacy Mołkiewfcy co ie zowiemy Dońkami/ [...] á z rzeki Donu ná Wołhę czáfem przechodzą/ Czayki fwe ná wałkach przez gorę Perowłokę przewłaczáiąc. BielKron 1597 719.*]

Synonimy: 1. oddalać, odkładać, przeciągać, przedłużać.

Formacje współrdzenne cf 1. WLEC.

Cf PRZEWŁACZANIE, PRZEWŁACZANY